

Kirjakauppias K. G. F. Wefander'in kustantamia
kirjoja myytävänä kaikkia kirjakaupoissa:

Hengellisiä Kirjeilmiä, koti-kehoitukseksi. Walit-
taja Amerikan Kirjoitusseuran NewYorkissa Hengelli-
sistä Kirjeilmistä. Iinen Nide. Hinta: sidottuna 20 k.
nidottuna 12 kop. hop.

Luostari-Weihseset. Jutelmä A. Dehlenschläger'
iltä. A. Barelus, suomentaja. Huennettu hinta 10 kp.

Jämaeli. Jutelmä J. Mosén'iltä. A. Barelus,
suomentaja. Huennettu hinta 5 kop. hop.

Enon Opetuksia, Luonnon asioista. Antero Wa-
reluksen. Iinen Osa. Hinta 15 kop. hop.

Hyödyllisiä ja Huwittawaisia Lukuja. Illan wiet-
teksi lapsille toimitettu Kalle Kallen pojalta. Hinta
5 kop. hop.

Uuden vuoden Namurusko. Kertoelma Iso-Ai-
liltä. Huennettu Kalle Kallen pojalta. Hinta 3 kp.

Sota-Laulu. Dmistetty Suomen maantiloille
jaetuille sota-sankareille Isänmaan Istävöitä. Hinta
1 kop. hop.

 Näitä kirjoja isomman joukon suorasten minulta
ostettua, Rauman kaupungissa, saapi kuudennen
kappaleen hinnata.

K. G. F. Wefander N:i.

17. joulukuuta IV 6 / Kapiteeli Suomalainen

Jaakot.

Ulkuperäinen kertoelma

J. F. Lagerwallilta.

Turussa, 1855,

J. G. Grenckellin ja Pojan kirjapainossa.

K. G. F. Wefander N:n kustannuksella.

Hinta: 3 kop. hop.

IV
Kapit.
Imprimatur. C. A. Sanmärk.

Ennettomin pitäjä kaikilla puolin koko maas.
samme oli muinen Vielisjärwi. Se oli hu-
noutensa puolesta joutunut sananlaskuffiin *).
Mutta saman pitäjän pelastukseksi, koko Kar-
jalan kuin myös monen maanpaikan ja, woin
päättää, koko maamme hnydnyksi sai Vielisjär-
wi erinomaisesti uuraan, tunnollisen ja lujan
kirkkoherran Jaakko Steniuksen, jonka taito
oli kaikkein edellisten pappein ja Karjalan
wirkamiesten ymmärrystä korkeampi. Hän ha-
wailsi kohta, ettei lämätkään paikkakunta ollut
luomisessa jäänyt osattomaksi. Siinä löytyi

*) Onkamo kaloilta kuulu, Souwikkalalta Hammastakki
Mulo muilta suurukfitta, Piperi hjan ligoilta
Kaawi kalhita pahoilta, Pitäjiltä Vielisjärwi.

wiljeltävää maata, ehtä kuinkaakin veden wal-
laassa, peiteltyinä enimmiten vedeltä, sam-
lilta ja toisiin paikoin kituputlta, paikoin taas
puhtaalta järwivedeltä. Nämät maat eivät
sitnä tilassa olleet miksitään hyödyksi, waan
pikemmin wahingoksi. Mitä kiviäinkin maihin
kylwettiin, sen turmeli soista lewiävä halla
usiampina vuosina, toisinaan niinkin ettei pel-
loista saatu paljo mitään.

Saakko alkoi kohta myönnättää seurakun-
taa soita perkaamaan ja kuivaamaan, waan
ei tutaan kormiansakaan kallistanut, kaikki
keskustelivat waan siitä, "kuinka kuivisakin
maissa halla panee wiljat, niin että näissä
soissa ei ole toiwomistakaan hallain häwiä-
mistä". He eivät tietäneet, että soiden kui-
wattua halla häviää maassa ja että suot kui-
wattuna eivät ole aremmat wilulle kuin muut-
kaan maat, ja aurinkokin soiden mustassa

pinnassa erinomaisella tavalla edistää wiljan
kasvamista. Niitä on waimallinen ensin saa-
da wiljelyksmaiksi, mutta sitten ne owat kivi-
ämmät kyntää kuin paras pelto ja sontaa nii-
hin saapi tuluffistaan, toisinaan litjaksikin,
jos kesä on ollut perin kuiva. Niistä ei tal-
wi ollenkaan häwitä orasta; jos sitä on ollut
syksyllä, niin on kewaälläkin.

Tultuansa wahan waroihin osti Saakko
huonompia ja halwempia tiloja soiden wäli-
paitoilta, kuivasi suot ja teki niistä peltoja
ja niittuja, ja sai senkautta huonommista
hyviä kasvumaita.

Esimerkit waikeuttawat enemmän kuin sa-
nat ja saarnat. Pitäjistä seurasi niitä. Kai-
tti suot, jotka oliwat järwien pintaa ylempä-
nä, kuivattiin. Niistä saatiin sitten waroja
etujen edistymiseen, elämän parantamiseen,

tomiampain asuntojen rakentamiseen ja tel-
völlisemmän vaatteuksen varustamiseen.

Saakko herätti heidän halunsa etsimään
edistystä niin hyvin luonnollisissa kuin hen-
gellisissä asioissa, sanalla sanoen: täyttämään
taiklia laueamman siwistytksen vaatimuksia.

Hän ei jättänyt koskaan seurastansa let-
tiänsä eikä keppiänsä enempiä kuin kirjotan-
sakaan. Ja ehkä hän oli ymmärryksensä wuol-
si ennättänyt paljo edemmiä sen aikaisia ih-
misiä, niin otti hän kuitenkin waarin olewai-
sen ajan vaatimuksista.

Ei hän kirjittanut lasta, joka ei osannut
lukea, sen osaamattomuuden sai äiti kostaa,
ja seuraawaisilla lukuworoilla oli sama lap-
si tarkka lukija, niin että usiasti sai Rowas-
tilla jonkun palkinnon omaaksi ja muiden ke-
hoitukseksi.

Kaikesstä määrästä täntöfsestä kirjitti hän
lujalla kädellä. Joka ei ottanut waaria hä-
nen neuwoistansa ja waroitussistansa, se sai
tuntea hänen lujuuhtansa, ja hänen parannus-
toneensa wailuttiwat paljo wälisemmin, kuin
jokakuta wuosikymmentä aikaisemmin annettu
waltakunnan laki, josta he eiwät tunteneet
ainoaakaan sääntöä eiwätkä siis tietäneet ot-
taa waaria; hänen sääntönsä sitä wastaan
tuntuivat luhin asti ja niitä seurattiin sa-
moin muusfakin kuin luvun puolesta. Kuin
tulet aattona eli juhlanan heidän iloisiin, lau-
niisiin ja puhtaisiin lupiinsa, niin näet Pipli-
an pöydällä ja sitä luetaan ahkeraasti ja osa-
taanki lukea.

Luja oli ukko omallekin perhekunnallensa.
Hänen wanhin poikansa, joka oli isänsä kai-
ma, tuli Upsalan yli-opistosta opettawaisena
Maisterina kottiin ja isä wei hänen myötän.

sä johonkun erinäiseen paikkaan, jossa hän asetti poikansa puuroa keittämään, jota hän ei tuitenkaan, ehkä suuresti oppinut, saattanut tehdä isänsä mielen mukaan; sentähden säväntti ukko häntä sanoen: "Sinä pölä! minä olen monia tuhansia taalaria kustantanut sinua mieheksi saattaisiani, ja sinä et osaa yhtä jauhepuuroa pohjaan polttamata keittää, jota minun tyhimmät piikani taiten toimittavat." Tämä ei ainoastaan koskenut herra Maisterin korvaa, näpistipä se sydäntäkin; jonkatähden hän kohta pyrki Ufsalaan takaisin. "Wai Ufsalaan", sanoi isä; "sinä menet Porwoon ja annat wihkiä itses minulle apulaisiksi." "En koskaan", vastasi poika. "Wai et", sanoi ukko ja antoi Jaakolle korwalle, antoipa toisellekin sanoen: "Entö minä sentähden ole kustantanut tuhansia taalaria, että saada sinusta apua." Samassa il-

maantui Jaakolle niin palawa hengellinen kutsumus, että hän sanaakaan lisäämätä Die-lisen pitäjän onnelksi seurasi isänsä neuwoa ja aika ajottain kaittia hänen neuwojansa ja esimerkkejensä.

Ukko Jaakko antoi tiloistansa, joita hän oli wäljentänyt ja parantanut, etuisimman, Sarkkilan, sotialle pojallensa Simunalle ta-sauksiksi siitä, ettei hänen koulunsa ollut maksanut tuhansia taalaria niinkuin toisten poikain. —

Ukkoa kutsuttiin Korpi-Jaakoksi; poika sai yhtäläisellä ansiolla nimen Koski-Jaakko.

Hänen päästhyä kirkkoherraksi isänsä siaan, olivat jo kaitti suot, jotka olivat järwien pintaa ylempänä, kuivatut. Jaakko ei siihen seisastanut; hän alkoi koskia siwota. Senttaulta laskeuntui Pielisjärwi, laskeuntuiya vielä moni muukin liki tienoilla olewa lam-

mi, ja yhä suurempikin, Herajärvi, läksi mat-
kaansa Pusonlahteen, josta wesi oli Pielis-
järwen wajennessa tyhjentynt. Se antoi
samoin kuin ne muut alenneet järwet kuivat-
tawia soita ja heinämaita, ja sen pohjalla il-
maantui wästea, jota Herajoen pajastossa
sulataan.

Pielisjoen warrella leweni heinämaita,
niin että monet monituiset niissä owat lami-
ammat kuin silmä kannattaa.

Pielisjärwi edistyi aika ajaltaan niin et-
tei se ole jälempänä muita pitäjiä. Myh-
jään on se kahtena, Pielisen ja Murmeksen,
ja jo on määrätty Suuwanki kappeli eri pi-
täjäksi. Koko Karjalassa kiitoksella maini-
taan näitä molempia Saakkoja; ja kuin he
ferran tekivät alun, niin onkin kaikki se
maanpaikka nosnut nousemistaan etuisuudessa.

Sarwingin järwen puolentaminen, jonka
talonpoika Nuutinen aiwan ylsimään aikaan
saatti, antoi vielä enemmän hyötyä, kuin He-
rajärwi kaikella wäskellansa, Blomantsin, Vi-
perin ja Pielisen pitäjille. Ja suurin työ tä-
tä laakua on par'aikaa tekeellä, ison Höytiön
wajentaminen. Siitä saapi Pielisen kylä Kom-
pala ja usiammat Viperin ja Suuman kylät
paljon hyötyä. Eteläis puoli on syvä jyrk-
kä rantainen ja kiwinen, mutta pohjais pää
on laaka ja mutapohjainen.

Ilman näitä Saakkoja olisivat nämät työt
jääneet ken tiesi kuinka kauwaksi tekemätä ja
tukatiesi ei Saimankaan kanawa vielä olisi
tekeellä.

Ilmaantui vielä yhä kaima heille. Urkki-
piispa Turussa Saakko Bengström, oppilainen,
oppitoveri ja erinomainen ystävä Koski-Saa-
kolle. Heidän kirjawaihteensa lausui Koski-

Zaakon tuolema (w. 1809). Kuin mainittu Urkkipispa kuuli mistä minä olin kotosin, niin sanoi hän: "Moi, johan Koski. Zaakon wi-
reä lynä on lakastunut", ja kuin minä was-
tasin: "Ei hän Herrassa nukkui", niin todis-
ti hän: "Wahinko, wahinko! oli hänelle tosin
ikää sallittu, waan wähän semmoisia miehiä
löyhyy; mahtaneeko tukaan hänen jälkiänsä,
ei parsia myöten waan toimiansa seurata?"

Hän tokikin itse seurata. Hän wai-
kuttettakseen Suomeen saatiin koskenlasku-seura, jor-
sa hän oli tiivas jäsen.

Korpi-Zaakon pojista Martti oli Kompro-
min Luomarina. Seuraten isänsä ja weljen-
sä esimerkkiä, siivosi hän Uttran kosken, ra-
kensi siihen sahan ja myllyn, joitten kanssa
hän yhdisti lohi- ja siika-pyhynnön; siivosi Ka-
lumirran että lotjat (isot lauttapaatit) pääse-
wät kulkemaan, laitti siihenkin kalapyhynnön

samoin kuin Siikakoskeen, ja paransi soita
kuivailten tilojansa Soensuusissa ja Mulosissa.

Yksi heistä wietti aikaansa Lomilan Maa-
herran istuimessa, josta sai Kammerierin ni-
men, ja kuin sama istuin muutettiin Heino-
laan, niin hän teki itsellensä niillä paikoilla
tilan Suosaarekkeessa; hän myi weljillensä
tilansa Karjalassa, osti Suotaipalen ja ru-
pesi soita perkaamaan. Wuonna 1803 kylwi
hän 50 (?) tynnyriä ruisia ja ei saanut yh-
täkään (?) jyvää, parjasivat nauro-narrit.
Mutta Korpi-Zaakon poika ei semmois-
ten lipilarein puheista huolinut. Nykyjään
maksettiin samasta Taipalesta 138,000 (sata
kolmekymmentä kahdeksan tuhatta) hopia rup-
laa. — Naurakaanpa vielä, kellä halu on!

Yksi Korpi-Zaakon pojista oli Sulkawal-
la Rowastina.

Oieneekö ollut samaa veljeskuntaa Särki-
vaaran Stenius, joka asui tilallansa, jossa
"peltoja ja nurmia oli suosta sokkettuna, we-
telästä wellottuna, ettei niitä suoksi tunne-
taan."!

Jos joku saattaisi tietoa antaa, jos ja
miten Saakot vaikuttivat Pielisjärviläisten
vapautuksi Willi Simunan af Flechtin or-
juudesta, niin halulla jatkaisin tätä tekoani.

